

๖๖
วัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรม

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

วัฒนธรรม คือ?

ภาษาไทย ??

ประเพณี ??

เครื่องมือเครื่องใช้ ??

ศิลปกรรม ??

วัฒนธรรม คือ?

ทุกสิ่งที่มนุษย์
สร้างขึ้น

เพื่อใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

ที่ผู้คนสร้างสรรค์/
พัฒนาจากสิ่งเดิม

และส่งต่อไปสู่
คนรุ่นหลัง

วัฒนธรรม ไทย

ทุกคนลองช่วยกันทายว่า

ภาพ/คำใบ้ ต่อไปนี้หมายถึง
“วัฒนธรรมไทย”

ใดและคือ

“วัฒนธรรมของภาคใด”

ประเพณีชักพระ
(ภาคใต้)

สุราษฎร์ธานี

“อาหาร” อะไรเอ่ย ?
ที่ทุกคนนิยมทานกัน
และมีอีกชื่อว่า
“ตำบักหุ้ง”

ส้มตำ
(ภาคอีสาน)

การทำร่มบ่อสร้าง
(ภาคเหนือ)

“การแสดง” อะไรเอ่ย ?
ที่มีอุปกรณ์หลักในการแสดง
เป็นสิ่งที่ทำจาก
“หนังสือตัว” และทำเป็น
“ตัวละคร” ต่างๆ

หนังสือตะลุง
(ภาคใต้)

การแสดงโปงลาง
(ภาคอีสาน)

กาฬสินธุ์

“ภูมิปัญญา” อะไรเอ่ย ?
ที่แสดงให้เห็นถึง
“เอกลักษณ์ผ้าไทย”
โดยทำมาจาก
“ผ้าฝ้ายทอที่ย้อมสีคราม”

การทำผ้าม่อฮ่อม
(ภาคเหนือ)

แกงเขียวหวาน
(ภาคกลาง)

“การแสดง” อะไรเอ่ย ?
ที่มีผู้แสดงเป็น
“ชายและหญิง”
โดยจะ
“ร้องเพลงแก่กันไปมา”

การแสดงลำตัด
(ภาคกลาง)

สุพรรณบุรี

จากภาพที่นักเรียนถ่ายไป

แสดงให้เห็นว่า

“ประเทศไทยมีวัฒนธรรม”

ที่หลากหลายที่เกิดจากการสั่งสม
และสร้างสรรค์กันจนมาถึงปัจจุบัน

วัฒนธรรม ไทย

01. สภาพภูมิศาสตร์

ภูมิอากาศ

“ร้อนชื้น”

ภูมิประเทศ

“ที่ราบลุ่มแม่น้ำ”

01. สภาพภูมิศาสตร์

สภาพภูมิศาสตร์

ส่งผลต่ออาชีพ

สร้างสรรค์วัฒนธรรม

ภูมิอากาศ

“ร้อนชื้น”

ภูมิประเทศ

“ที่ราบลุ่มแม่น้ำ”

ประกอบอาชีพ

“เกษตรกรรม”

เป็นส่วนใหญ่

วัฒนธรรม/

ประเพณีมัก

เกี่ยวข้องกับ

“เกษตรกรรม”

ประเพณี
“ทำขวัญข้าว”

ประเพณี
“แห่นางแมว”

02. อิทธิพลจากพระพุทธศาสนา

ก่อให้เกิดประเพณี

ก่อให้เกิดศิลปะ

02. อิทธิพลจากพระพุทธรศาสนา

ทำให้เกิดขม
ธรรมเนียมประเพณี

เช่น
“ประเพณี
แห่พระขึ้นธาตุ

สร้างเอกลักษณ์

เช่น
“สถาปัตยกรรม”
(เจดีย์ ฯ)

เกิดแบบแผนการ
ดำเนินชีวิต

เช่น
“การบวช”
เพื่อแสดง
ความกตัญญู

ประเพณี
“แห่พระปิ่นธาดู”
นครศรีธรรมราช

เจดีย์ทรง
“พุ่มข้าวบิณฑ์”

“การบวช”

03. อิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ไทยรับมาจากอินเดีย

ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทย

Happy Wedding Life-Superpib Photographer

03. อิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ที่มาของศาสนา
พราหมณ์ - ฮินดู

ไทย
รับมาจาก
“อินเดีย”

ส่งผลต่อความเชื่อ
ของคนไทย

เช่น
“การนับถือพระเจ้า”
(พระพรหม)

ส่งผลต่อการดำเนิน
ชีวิตของคนไทย

เช่น
“พิธีกรรมต่างๆ”
(การรดน้ำสังข์,
วางศิลาฤกษ์)

การไหว้
“พระพรหม”

การรด
“น้ำสังข์”

04. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์

มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน

จนกลายเป็นรากฐานของไทย

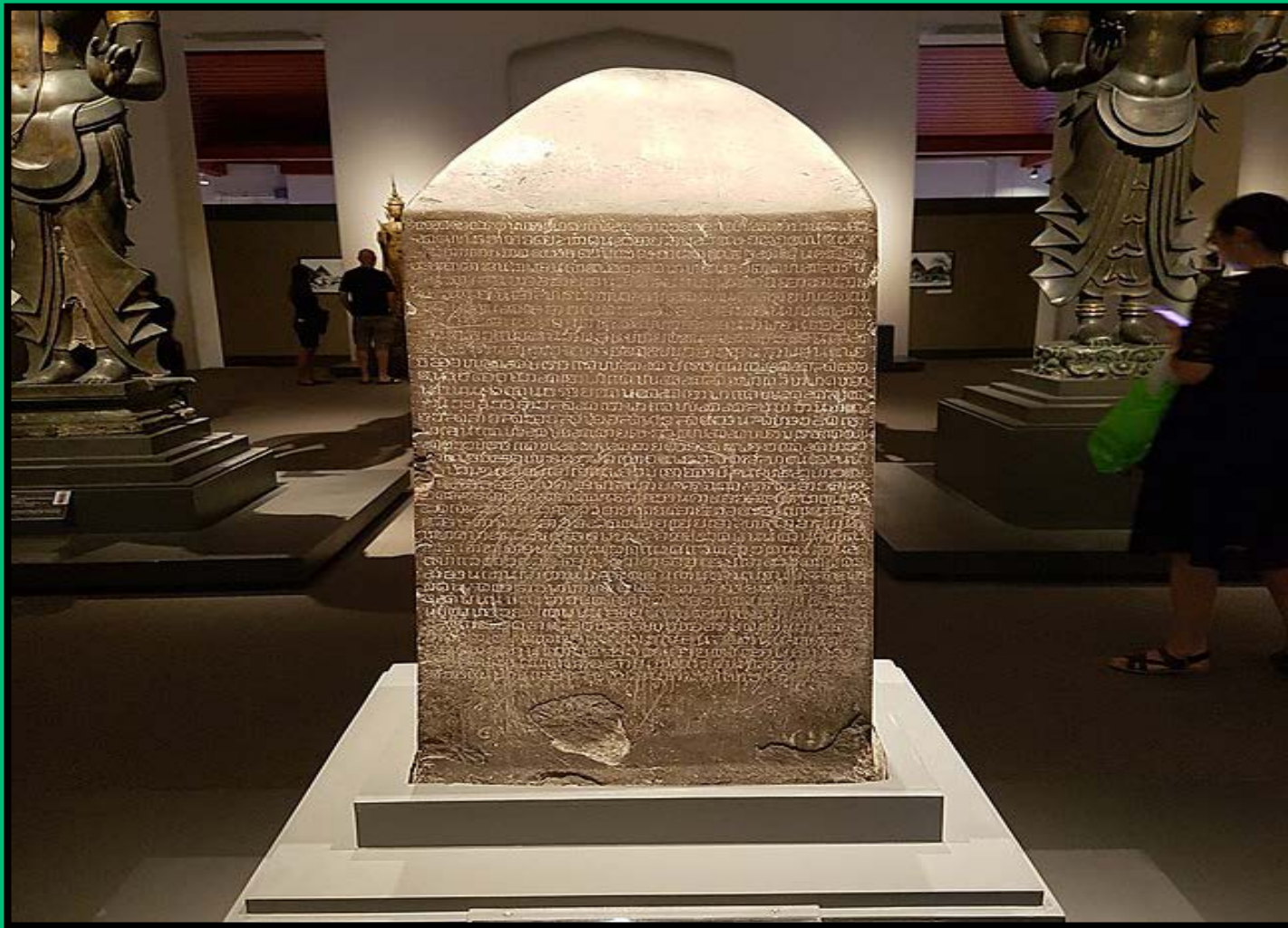
04. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์

ไทยมีประวัติศาสตร์
มาอย่างยาวนาน

ตั้งแต่
“สมัยสุโขทัย,
สมัยอยุธยา,
สมัยรัตนโกสินทร์”

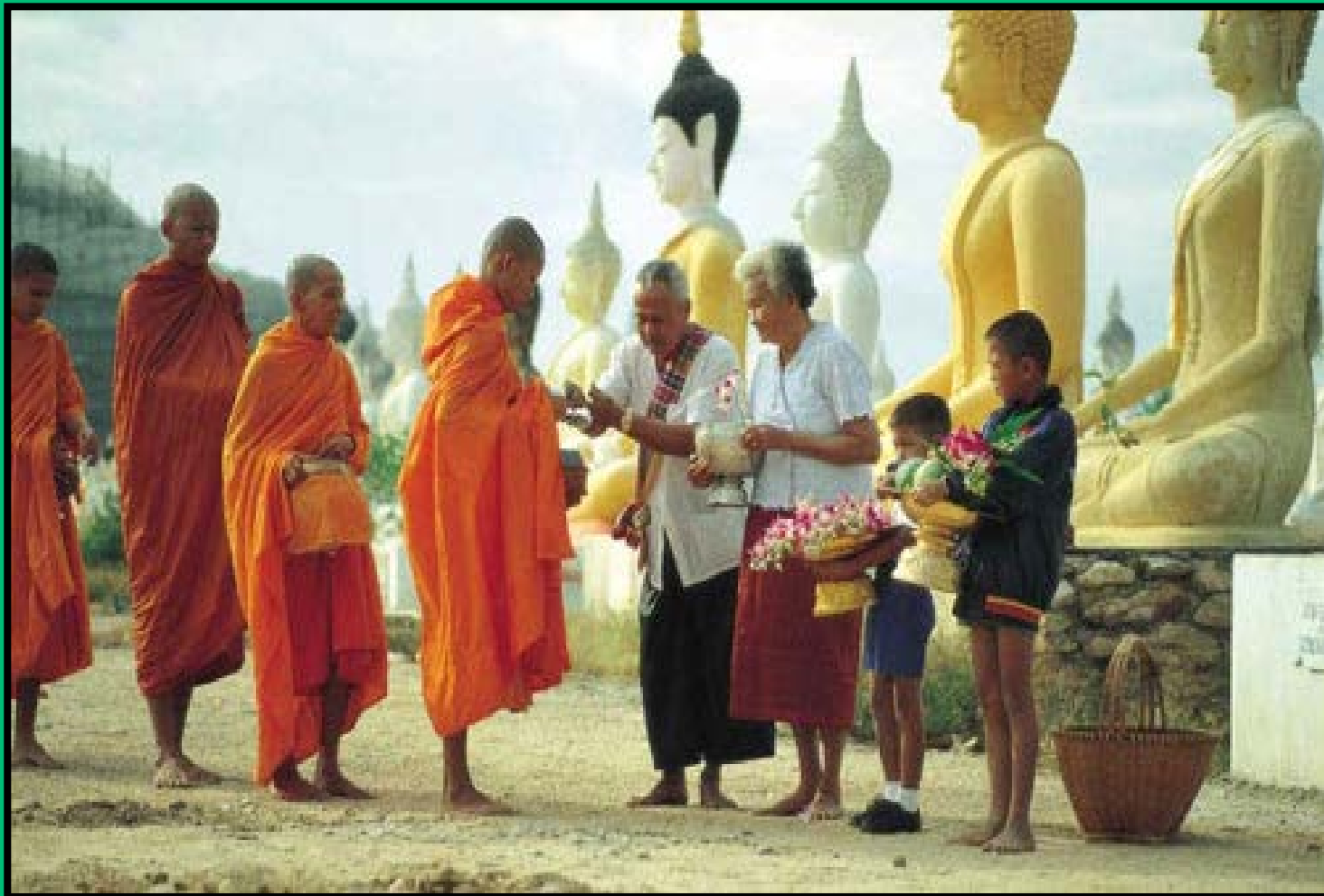
เกิดการสั่งสมวัฒนธรรมจนกลายเป็น
รากฐานของไทย

เช่น
“การใช้ภาษาไทย,
การนับถือพระพุทธศาสนา เป็นต้น”

หลัก
"ศิลาจารึก"

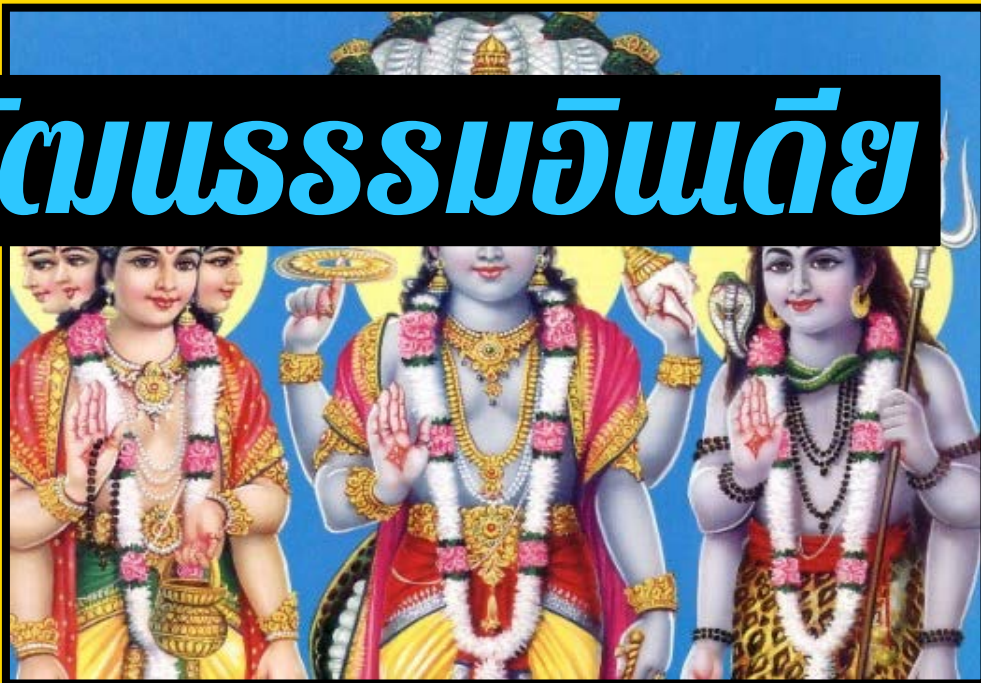

การนับถือ
“พระพุทธศาสนา”

05. การรับวัฒนธรรมอื่นมาใช้

วัฒนธรรมอินเดีย

วัฒนธรรมจีน

05. การรับวัฒนธรรมอื่นมาใช้

**การรับวัฒนธรรม
อินเดีย**

เช่น

**“ด้านการปกครอง”
(สมมติเทพ)**

**การรับวัฒนธรรม
จีน**

เช่น

**“ด้านอาหาร”
(การใช้ตะเกียบ)**

**การรับวัฒนธรรม
ตะวันตก**

เช่น

**“ด้านภาษา”
(ทับศัพท์ต่างๆ)**

การปกครอง
“สมมติเทพ”

อาหาร
“มัสมั่น”

การใช้
“ตะเกียบ”

อาหาร
“ก๋วยเตี๋ยว”

การใช้ "ภาษา"

พยัญชนะซ้อน (double letter)

football = ฟุตบอล

broccoli = บรอกโคลี

วัฒนธรรม

ลักษณะ ไทย

01. วัฒนธรรมแบบเกษตรกรรม

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ดังนั้น วัฒนธรรมส่วนใหญ่
จึงมักเกี่ยวพันน้ำและการเกษตร
เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว
เป็นต้น

02. วัฒนธรรมที่ยึดถือพิธีกรรม

กิจกรรมของไทยส่วนใหญ่มักมีพิธีกรรม

โดยเริ่มตั้งแต่ เกิด-ตาย
เช่น การโกนผมไฟ แต่งงาน งานศพ
ซึ่งพิธีกรรมจะเกี่ยวกับศาสนาพุทธ
และศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

03. วัฒนธรรมที่ยึดถือการกุศล

คนไทยนิยม**ทำบุญ**ตามเทศกาลต่างๆ

เพื่อ เป็นสิริมงคลและเพื่ออุทิศ
ส่วนกุศลให้ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว
เช่น การทำบุญเลี้ยงพระ

04. วัฒนธรรมที่ยึดถืออาวุโส

คนอายุน้อยต้องเคารพคนอาวุโสกว่า

เพราะถือว่าผู้อาวุโสเป็น
ผู้ที่มีมากด้วยประสบการณ์
ดังนั้น จะทำให้เราได้รับ
ประสบการณ์ดีๆมาปรับใช้ในชีวิต

05. วัฒนธรรมที่นิยมความสนุกสนาน

กิจกรรมส่วนใหญ่จะแทรกความสนุกสนาน

ไม่ว่าจะเป็นการร้องรำทำเพลง
ทำให้เกิดเป็นการละเล่นต่างๆ
เช่น เพลงเรือ เพลงฉ่อย
เพื่อสร้างความผ่อนคลายจากงาน

06. วัฒนธรรมที่มีความผสมผสาน

มีการรับเอาวัฒนธรรมอื่นๆ มาปรับใช้

วัฒนธรรมจากอินเดีย

วัฒนธรรมจากจีน วัฒนธรรมจาก

ตะวันตก มาปรับใช้ด้านต่างๆ

เช่น ความเชื่อ อาหาร วิถีชีวิต

วัฒนธรรม

เพื่อนบ้าน

(เอเชียนตะวันออกเฉียงใต้)

ลักษณะของวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน

วัฒนธรรมเกษตรกรรม

ส่วนใหญ่ประกอบ
อาชีพเกษตรกรรม

จึงทำให้มีวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการเพาะปลูกมากมาย

วัฒนธรรมผสมผสาน

เป็นผลมาจากการรับ
วัฒนธรรมภายนอกมาปรับใช้

เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน ที่นำวัฒนธรรม
อิสลามมาปรับใช้

ลักษณะของวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน

มีศาสนาเป็นรากฐาน

ได้แก่ ศาสนาพุทธ อิสลาม
พราหมณ์-ฮินดู และคริสต์

ทำให้เกิดเป็นรากฐานแบบแผนการดำเนินวิถีชีวิต

มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

เกิดจากการสั่งสมวัฒนธรรม
มาอย่างยาวนานของแต่ละประเทศ

เช่น วัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกาย อาหารฯ
แตกต่างกันและคล้ายคลึงกันตามภูมิหลังของแต่ละประเทศ

คล้ายคลึง **แตกต่าง**
ของ
วัฒนธรรม

01. วัฒนธรรมด้านที่อยู่อาศัย

THAILAND

INDONESIA

MALAYSIA

บ้านเรือนของประเทศต่างๆในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มักมีความคล้ายคลึงกัน
เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ..... โดยมีลักษณะ สร้างด้วยไม้ ยกพื้นสูง หน้าจั่ว

02. วัฒนธรรมด้านศาสนา

THAILAND

MALAYSIA

PHILIPPINES

การนับถือศาสนาในภูมิภาคเอเชียมีหลากหลายหลาก ได้แก่ พุทธ คริสต์ อิสลาม
ส่งผลให้ “พิธีกรรมและแบบแผนการดำเนินชีวิต” แตกต่าง/คล้ายคลึงกันตามศาสนาที่นับถือ

03. วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย

THAILAND

VIETNAM

MYANMAR

ชุดประจำชาติของแต่ละประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ “แตกต่างกัน” และมี
“เอกลักษณ์เป็นของตนเอง” ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับการรับวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

04. วัฒนธรรมด้านภาษา

THAILAND

LAOS

Les consonnes du lao

ກ	ຂ	ຄ	ງ	ຈ	ສ	ຊ	ຍ	ດ	ຕ	ຖ	ທ	ນ	ບ
k/k	kh/k	kh/k	ng/ng	c/t	s/t(s)	s/t	t/y	d/t	tt	th/t	th/t	n/n	b/p
1	2	3	3	1	2	3	3	1	1	2	3	3	1
ປ	ຜ	ຝ	ຟ	ມ	ຢ	ລ	ຣ	ວ	ຫ	ອ	ຮ		
p/p	ph/p	f	ph/p	f/p(f)	m/m	y	l/n	l/n	v(w)/w	h	'	h/n	
1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	3	
ຫງ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ	ຫນ/ຫນ
ng (2)	n (2)	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m

ภาษาไทย

BRUNEI

ز	ر	د	خ	ج	ح	ت	ب	ا
zal	ra	dzal	dal	kha	cha	ha	jim	tha
z	r	dz	d	kh	ch	h	j	th
[z, dz]	[r]	[dz]	[d]	[x, k]	[t]	[h]	[dʒ]	[tʰ]
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض	ص	ش
qaf	pa	fa	nga	ghain	ain	dzo	tho	dhad
q	p	f	ng	gh	'	dz	th	dh
[k]	[p]	[f, p]	[ŋ]	[ɣ, r]	[ʔ]	[z]	[tʰ]	[z, dz]
ي	ا	ل	ك	ق	ج	ح	ت	ب
nya	ya	la	ka	qa	ja	cha	ta	ba
ny	y	l	k	q	j	ch	t	b
[n]	[j]	[l]	[k]	[q]	[j]	[tʰ]	[tʰ]	[b]

ภาษาบรูไน

ประเทศเพื่อนบ้านที่มีภาษาพูดและเขียนคล้ายคลึงกับไทยก็คือ “ลาว”
 ส่วนชาติอื่นจะใช้ภาษาของตน โดยมีภาษาจีนและอังกฤษ..... เป็นภาษากลาง

05. วัฒนธรรมด้านอาหาร

THAILAND

MALAYSIA

MYANMAR

ส่วนใหญ่อาหารหลักของคนในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือข้าว.....
และการปรุงอาหารมักใช้ "เครื่องเทศ" และมักมี "รสชาติเผ็ดร้อน จัดจ้าน"

วัฒนธรรม ปัจจัย

ที่สร้างความสัมพันธ์อันดี

วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์อันดี

1. ด้านศาสนา

ทุกศาสนามีหลัก คือ
“สอนให้ทุกคนเป็นคนดี”
ดังนั้น จึงควรนำศาสนา
มาเป็นแนวในการปฏิบัติตน
เช่น การช่วยเหลือกัน ๑

2. ด้านภาษา

ภาษาสามารถนำไปสู่
“ความเข้าใจระหว่างกัน”
ดังนั้น ควรส่งเสริมการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาระหว่าง
กัน เพื่อจะได้เข้าใจกัน

3. ด้าน ?

นร.ลองช่วยกันวิเคราะห์
ปัจจัยอื่นๆที่จะช่วยสร้าง
ความเข้าใจอันดีระหว่าง
กันหน่อยนะ
พร้อมเหตุผลด้วยนะ

วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน

1. ด้านภาษา

ภาษาของแต่ละประเทศ
“มีความแตกต่างกัน”
หากไม่เรียนรู้ภาษาอื่นบ้าง
อาจจะนำไปสู่
การเข้าใจผิดต่อกันได้

2. ด้านศาสนา

ศาสนาเป็นเรื่องของ
“ความเชื่อส่วนบุคคล”
โดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุผล
ประกอบ ซึ่งอาจจะทำให้เกิด
ปัญหาขัดแย้งระหว่างศาสนาได้

3. ด้าน ?

นร.ลองช่วยกันวิเคราะห์
ปัจจัยอื่นๆที่อาจนำไปสู่
ความขัดแย้งระหว่างกัน
พร้อมเหตุผลด้วยน้ำ

ปริศนา ทำหมอง

ประเทศเพื่อนบ้านใดมีวัฒนธรรมแบบจีน

เวียดนาม

B. บรูไน

C. ลาว

สิงคโปร์

มาเลเซีย

ฟิลิปปินส์

วัฒนธรรมแต่ละที่แตกต่างกันจากสิ่งใด

A. สภาพแวดล้อมทางสังคม

B. สภาพแวดล้อมทางประชากร

สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

D. สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี

วัฒนธรรมไทยใดเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม

A. พิธีแต่งงาน

B. พิธีขึ้นบ้านใหม่

C. การละเล่นเพลงฉ่อย

ประเพณีลอยกระทง

ภาษาพูดของไทยคล้ายกับภาษาใด ?

ภาษาลาว

ทำไมเราจึงต้องเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นๆ

เพื่อให้เข้าใจกัน

ทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างดี

